# DEO OPTIMO MAXIMO
## UNI ET TRINO,
## VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono,

# QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

*QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii vigesimâ-quartâ Martii anni* M. DCC. XXXIV.

M. GUILLELMO-JOSEPHO DE L'ESPINE, Doctore Medico, Præside. Autore.



*An post gravem, ab ictu vel casu violento, capitis contusionem, etiam mediocriter suspectâ cranii fracturâ vel fissurâ, cutis unà cum pericranio ad os usque incidenda?*

I.

NASCI-NE erat tanti? infantiam, somnum, tempora cibi, potûs, & tædii si computes, pueri vix sumus senes jam videmur. Quisque tamen vult vivere: anus putida, miles ærumnosus; Irus egens, senex calculosus, *podagricus*, silicernius. Media inter tormenta mortem deprecamur quocumque pretio fatum protelare avidi. Amaritudine sanitatem redimimus. Medicinam tutelarem Deam experiri cupimus cujuslibet pignoris dispendio. Jubet Medicina membrum resecari: tollitur: adeo dulce est sperare seriùs mori: Ferrum in viscera cruentum adigit? ignes inurit sauciis partibus? fiat: dummodò vivamus. Post gravem ab ictu vel casu contusionem terebra admovenda est? admotam sanatus gaudet æger. Incertum an admovenda? cutisque & pericranium unà evellenda censeas, ut liquidò constet quid sit agendum? Urite, inquit æger, secate, radite modò vivam. Apparatus sanè ipsâ terebrâ crudelior: at sæpè necessarius magis. Præceps quispiam è scalis aut loco edito cecidit? caput in lignum, ferrum aut lapidem, cranio duriora videlicet, impegit? vehemens sanè commotio. Totius cerebri moles immensa sedibus dimota suis divulsaque validè intùs contremuit repercussa fortiter in parietes cranii? Forsan dissiluerunt & ipsi parietes fragminibusque (sanâ extùs remanente cute) meninges torquent, vellicant, pungunt. Interdum sola adest contusio gravibus stipata symptomatis, etsi nulla adsit fissura aut fractura; aliquandò

utrumque reperitur. In arenâ consilium capere hoc opus hic labor.

I I.

FELIX qui potuit rerum causas cognoscere! Sapè satis felix qui tantùm rem ipsam posset cognoscere. A gravi capitis percussione magnorum malorum nascitur Ilias. Nec plerumque majora apparent: sæpè grandiora & præcipua latent intùs: imò quæ latent ferè sola sunt vera mala: collisio scilicet substantiæ pulposæ cerebri in interiores cranii parietes, sugillatio aut fractura in ipsis ossibus. Reliqua apparentia ut phrenitim Emphysema hæmorrhagias febrem & cætera, signa tantùm & effectus habeto. Per hæc, si apparent omnia simul & gravissima, imminentem vaticinare mortem: si minora urgent aut pauciora, cave fidas infidæ paci. Ignis latet suppositus cineri doloso. Ne temnas tamen signorum conjecturam. His magnitudinem mali præsertim experto & seni Medico conjicere datur. Ex dolore capitis acutiori, lancinante, cum stupore, tinnitu aurium, vomitu, cerebrum vehementer concussum, ibique nasci & ali abscessum judica. Ex frontis, oculorum, faciei intumescentiâ pericranium osque forsan ipsum valdè contusum credere est. His adde hæmorrhagias per nasum, illæsis in ictu partibus externis nasi, per oculos, per aures iisdem positis, cranium fissum vix dubitare licet. Spasmis miserè convellitur æger, delirat, truci aspectu terribilis è lecto furiosus exsilit? dura meningx fissurâ internâ etiamsi nihil in tabulâ cranii exteriori appareat, convulsa torquetur; At interdùm Comate hæc omnia sopiuntur signa. Hìc hæreret vel ipse Tiresias. Tunc judicium difficile. Paucis quos æquus amavit Omnipotens hæc omnia certâ datur assequi conjecturâ. Haud facilè contusionem simplicem cutis cum levi & periculi experte commotione cerebri, ab ossis externæ tabulæ depressione discernas: contusionem externæ tabulæ ossis ab utriusque disruptione: fissuram internæ seu vitreæ solàm quis adeò Lynceus ut pervideat. Abscessum vix post hebdomadas, menses, annos adesse evincas. Juvandæ rationi quàm benè, ô bone Deus, addidisti sensus. Non jam sibi placeat adeò nec superbiat *Ratio* de fallaciâ sensus arguendo. *Ratio* definit hìc esse *ratio* nisi sensus veniat in consilii partem & auxilium.

I I I.

LEVI tantùm commotione exceptâ nullis gravibus stipatâ symptomatis in utroque casu confert incisa cutis ad cranium usque, & detectum illicò subjectum os, per incisionem pericranii. Si adsit fractura, plaudes sane! At si osse nudato integrum os & sin-

cerum appareat; putas grandè piaculum commisisse nec ullâ lustratione abluendum? vulnere simplici cutem afflixisti: nec putes ideò os esse *exfoliationi* permittendum: coalescet vulnus paucorum dierum spatio: ac non sine magno ægrotantis juvamine contusum forsan pericranium incisione relaxabitur, detumescet facies, venæ cum internâ parte cranii committentes exonerabuntur; tabum seu sanguinem concretum evoment, & si intus adsit commotio & abscessus exterminabunt. At nisi remiserint dilucidè omnia symptomata cave vulnus coalescere permittas. Angulos plagæ, vel cruciatæ, vel stellatæ, vel cujuscumque figuræ plumaceolis sublevatos ab osse arceas, ut si operæ pretium sit terebra tempore & loco admoveatur. Isthæc enim incisio vel remedium est gravium symptomatum ubi non adest fractura, vel indicium omnium certiùs fracturæ, si forsan adfuerit.

IV.

PRINCIPIIS obsta; medicinam serò paraveris cum immedicabile per moram factum fuerit vulnus. Turpe Medico non tanti æstimasse malum quanti erat æstimandum. Malè excusatus valeat cum suo *non putabam*, cum potuit scire, inspicere, propriis manibus palpare. In re periculi plenâ attendendum, timendum, cavendum quidquid luctuosum magis & portentosum. Agendum quasi certa salus operam sequeretur. Omnia tuta time; in deploratis numquam despera; bonorum tamen verborum & promissorum haud prodigus indecenter. In negotio ancipiti viriliter operare quasi penès te foret eventus. Cautè rem age & providenter quasi omnia mortem intentarent. In cranio vehementer contuso cave fracturam, commotionem aut sugillationem, undè collectio materiæ stagnantis, corruptio, abscessus. Nec ideò sperare ac proinde agere te deterreat ingens accidentium cohors. Paucis quidem ex orci faucibus superas evadere ad auras, & ab ipso Averni limine remeare datum est: at quod pauci potuêre, cur iste non poterit & iste manu auxiliatrice adjutus. Conare magna: permitte superis cætera. Unica via est incisio, quâ latens in osse vitium detegas, eâ solâ obliquæ fissuræ fraudem revelabis. Interdùm solo pericranii tritu, vomitus, convulsio, febris, phrenitis, oculorum spasmus, tetanus, &c. collisioni capitis superveniunt. Laxatâ per incisionem pericranii crisparurâ, hi motus inordinati fibrarum atque hæc tam gravia symptomata levi operâ compressa quiescent. Ni remittant ulteriùs ferro aggredere ipsum os. Tunc otiosum spectasse naturam pigeret, & fecisse lætaberis quæ puderet non fecisse.

V.

SERIOREM ergò pœnitentiam dùm licet præveni catus, incisione prudenter & peritè pro ratione loci & magnitudine periculi factâ. Absit ut missa faciam magna aliundè præsidia, ut frequentes & copiosas sanguinis missiones, diætam exquisitam, & quæcumque valent sanguinem concretum intùs & extùs admota resolvere. Sæpè doctâ plus valet arte malum, & quamvis nihil horum omiseris, vix in vado constituitur æger. Quid? si neglexeris. Non me tunc emensorum quadraginta aut sexaginta dierum (post quos vita vulgò creditur incolumis & omnis periculi expers) elapsa series securum ideò præstiterit. vel minimis symptomatibus adhuc perterrefiam. Minimus capitis dolor ubique, me judice, abscessum minaretur. Nec crudelem me facere medicinam quisquam arguat. Crudeliter illum misericordem dicito, qui, dùm potest servare civem, metuit, mortem (grande sanè malum) levi malo propellere. Non in contusione, quam parva sequitur & externa tantùm sugillatio, secandam cutem, secandum proponimus pericranium; at ubi hæmorrhagia, faciei tumor, delirium, vertigo, &c. gravia comitantur symptomata, etiamsi, illæsâ cute, certè non possit asseri fractum esse cranium, imò etiamsi cranium non esse fractum ferè pro certo habeatur.

*Ergò post gravem, ab ictu vel casu violento, capitis contusionem, etiam mediocriter suspectâ cranii fracturâ vel fissurâ, cutis unà cum pericranio ad os usque incidenda.*

## DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

| | | |
|---|---|---|
| *M. Robertus-Hubertus Linguet.* | *M. Hyacinthus-Theodorus Baron.* | *M. Camillus Falconet, salubris Consilii Regis Socius, & è Regiâ Numismatum Academiâ.* |
| *M. Achilles-Franciscus Fontaine.* | *M. Ludovicus-Maria Pousse.* | *M. Hyacinthus-Theodorus Baron, Facultatis Decanus.* |
| *M. Joannes-Baptista-Ludovicus Chomel.* | *M. Antonius Casamajor.* | *M. Joannes-Franciscus Couthier, Scholarum Professor designatus.* |

Proponebat Parisiis GASPAR COCHON DU PUY, Rupifortensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1734. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1734.